

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
Менеджмент в лабораторній медицині. Маркетинг медичних послуг

для здобувачів вищої освіти **1** курсу **денної** форми здобуття освіти (1,6 д)

освітньої програми «**Лабораторна діагностика**»
спеціальності «**224 Технологія медичної діагностики та лікування**»
галузі знань «Охорона здоров'я»
магістерського рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

Малініна

Наталія Геннадіївна

malinina_nata@ukr.net

- 1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра фармацевтичного менеджменту та маркетингу.
- 2. Адреса кафедри:** м. Харків, вул. Валентинівська, 4, 3-й поверх, т. 0572-67-91-72.
- 3. Веб-сайт кафедри:** <http://mmf.nuph.edu.ua/>.
- 4. Інформація про викладачів:**
Малініна Наталія Геннадіївна
Кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри фармацевтичного менеджменту та маркетингу Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 16 років, досвід науково-педагогічної діяльності – 14 років. Читає курси: «Паблік рилейшнз», «Менеджмент та маркетинг у фармації», «Етика та деонтологія у фармації», «Маркетингова діяльність підприємства», «Менеджмент і маркетинг в охороні здоров'я», «Менеджмент в сфері фізичної терапії», «Основи менеджменту». Наукові інтереси: менеджмент, маркетинг, паблік рилейшнз.
- 5. Консультації відбуваються онлайн відповідно до графіку, який розміщено на сайті кафедри фармацевтичного менеджменту та маркетингу (за посиланням <https://mmf.nuph.edu.ua/?p=5716>).**
- 6. Анотація освітньої компоненти:** освітня компонента «Менеджмент в лабораторній медицині. Маркетинг медичних послуг» є вибірковою для другого (магістерського) рівня зі спеціальності 224 Технологія медичної діагностики та лікування, освітня програма «Лабораторна діагностика»(1,6 д), 1 курсу.
- 7. Мета викладання освітньої компоненти:** метою викладання освітньої компоненти є підготовка лікаря-лаборанта до реалізації управлінських та маркетингових аспектів лабораторно-діагностичного процесу, організації та керівництва роботою лабораторій, вміння забезпечувати консультативну взаємодію з клініцистами, виконання науково-дослідної роботи, здійснення освітнього процесу в підготовці лікаря-лаборанта на до- та післядипломному етапах.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.*
- ЗК 4. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.*
- ЗК 5. Здатність вчитись і оволодівати сучасними знаннями.*
- ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.*
- ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.*
- ЗК 8. Здатність працювати автономно.*
- ЗК 9. Здатність працювати в команді.*

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Навички оцінювання організації та якості надання різних видів медичної допомоги та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення .

9. Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 1. Застосовувати професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.*
- ПРН 2. Знаходити рішення у професійній діяльності, мати достатню компетентність в методах самостійних досліджень, бути здатним інтерпретувати їх результати.*
- ПРН 3. Володіти та застосовувати знання та уміння із загальної та професійної підготовки при вирішенні спеціалізованих завдань.*
- ПРН 5. Аргументувати висновки та виявляти зв'язки між сучасними концепціями в організації процесу управління на кожному етапі професійної діяльності.*
- ПРН 7. Демонструвати поглиблення базових знань за допомогою самоосвіти, демонструвати уміння представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег, демонструвати здатність обміну досвідом з іншими спеціалістами.*

10. Статус освітньої компоненти: вибіркова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Філософія».

12. Обсяг освітньої компоненти: для 224 ТМДЛ ЛДм(1,6д) 3,0 кредити ЕКТС: 29 годин аудиторних занять, з них – 9 годин лекцій, 20 годин – семінарських занять, 61 години – самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Форма викладання освітньої компонент:

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Менеджмент в лабораторній медицині

Тема 1. *Поняття і сутність менеджменту в лабораторній медицині.*

Тема 2. *Функції управління.*

Тема 3. *Менеджмент та успішне управління лабораторією. Влада. Лідерство.*

Тема 4. *Комунікативні процеси в лабораторній медицині.*

Тема 5. *Управління персоналом лабораторії.*

Змістовий модуль 2. Маркетинг медичних послуг

Тема 6. *Основи маркетингу медичних послуг.*

Тема 7. *Маркетингові дослідження ринку лабораторних послуг.*

Тема 8. *Комплекс маркетингу в лабораторній медицині.*

Тема 9. *Маркетинговий контроль.*

14. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Поточний контроль: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач.

Контроль змістових модулів: складання тестових завдань, відповіді за білетом модулю (1 теоретичне питання, 1 практичне завдання та 10 тестових завдань).

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістовного модулю необхідна наявність мінімальної кількості балів за кожне заняття змістового модулю.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Система оцінювання з освітньої компоненти:

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ECTS.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1. Менеджмент в лабораторній медицині: <i>Оцінювання тем (1 – 5): усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач; Контроль змістовного модуля 1: складання тестових завдань, надання відповіді за білетом модулю (1 теоретичне питання, 1 практичне завдання та 10 тестових завдань).</i>	50 (50 %)
Змістовий модуль 2. Маркетинг медичних послуг: <i>Оцінювання тем (6 –9): усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач; Контроль змістовного модуля 2: складання тестових завдань, надання відповіді за білетом модулю (1 теоретичне питання, 1 практичне завдання та 10 тестових завдань).</i>	50 (50 %)
Семестровий контроль з модуля 1	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних заняттях, контролю змістових модулів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати (есе-повідомлення) повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дефлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення

про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим кафедрою графіком відпрацювання пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Менеджмент в охороні здоров'я. Управління організаціями у сфері охорони здоров'я / авт. кол.: Я. Ф. Радиш, Н. О. Васюк, Л. А. Мельник. – Київ: НАДУ. – 2015. – 92 с.</i> 2. <i>Менеджмент в охороні здоров'я: підруч. / за ред. М. І. Хвусюка, І. І. Парфьонові. – 2-ге вид., допов. – Харків: Оберіг. – 2014. – 780 с.</i> 3. <i>Менеджмент та маркетинг у фармації: навч.-метод. посіб. / уклад. О.Г. Чирва, О. В. Гарматюк; МОН України, Уманський державний пед. ун-т імені Павла Тичини – Умань: Візаві. – 2018. – 217 с.</i> 4. <i>Менеджмент у лабораторній медицині: навч.-метод. посібник для студентів бакалаврату (спеціальність «Технології медичної діагностики» денної форми навчання). – Харків: ХНМУ, 2019. – 104 с.</i> 5. <i>Охорона здоров'я в Україні: навч. посіб. / В. П. Петков [та ін.]; під заг. ред. В. П. Петкова. – К.: Скіф. – 2017. – 288 с.</i> 6. <i>Сердюк, О. І. Маркетинг в охороні здоров'я: навч. посіб. для самот. роботи / О. І. Сердюк, Б. А. Рогожин; МОЗ України, ХМАПО. – Харків. – 2015. – 27 с.</i> 7. <i>Сердюк, О. І. Маркетинг в охороні здоров'я: прийняття рішень: навч. посіб. / О. І. Сердюк, Б. А. Рогожин, С. О. Самусенко. Харків: ХМАПО. – 2017. – 100 с.</i> 8. <i>Управління змінами сфери охорони здоров'я: навч. посібник / М. М. Білинська, Т. П. Юрочко; Нац. академія держ. Управління при Президенті України, каф. соц. і гуманітарної політики. – Київ: НАДУ. – 2017. – 108 с.</i>
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Гармідер, Л. Д. Підходи щодо оцінки ефективності маркетингової діяльності на підприємствах сфери послуг / Л. Д. Гармідер // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2016. – № 3 – С.177 – 181.</i> 2. <i>Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень: навч. посібник / І. Б. Гевко. – Київ: Кондор, 2018. – 186 с.</i> 3. <i>Закон України "Основи законодавства України про охорону здоров'я" від 19.11.1992. – № 2801-ХІІ. (з подальшими змінами та доповненнями) // URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2801-1 Бібліотека НФаУ: http://lib.nuph.edu.ua</i> 4. <i>Іванова Л. О. Маркетинг послуг: навч. посіб. / Л. О. Іванова, Б. Б. Семак, О. М. Вовчанська. Львів: Вид-во Львівського торговельно-економічного університету. – 2018. – 508 с.</i>

	<p>5. Крамченко, Л. І. Статистика ринку товарів і послуг: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./Л. І. Крамченко - Львів : Новий Світ-2000. – 2016. – 296.</p> <p>6. Маркетинг: навч. посіб. / Старостіна А.О., Кравченко В.А., Пригара О.Ю., Ярош-Дмитренко Л.О. / За заг.ред. проф. Старостіної А.О. – К.: «НВП «Інтерсервіс». – 2018. – 216 с.</p> <p>7. Маркетингові дослідження: навч. посіб. / Безугла Л.С., Льченко Т.В., Юрченко Н.І. та ін. – Дніпроп.: Видавець Біла К.О. – 2019. – 300 с.</p> <p>8. Менеджмент і маркетинг в охороні здоров'я: метод. рек. до практич. занять / В. В. Малий та ін.; за ред. проф. В. В. Малого. Харків : НФаУ. – 2020. – 56 с.</p> <p>9. Менеджмент і маркетинг в охороні здоров'я: метод. рек. до сам. роботи здобувачів вищої освіти / В. В. Малий та ін.; за ред. проф. В. В. Малого. Харків: НФаУ. – 2020. – 119 с.</p> <p>10. Менеджмент і маркетинг в охороні здоров'я: метод. рек. до семінар. занять / В. В. Малий та ін.; за ред. проф. В. В. Малого. Харків : НФаУ, 2020. – 45 с.</p> <p>11. Міжнародний маркетинг: навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, С. Смичека, І. Л. Літовченко. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 294 с.</p> <p>12. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів з дисципліни менеджмент та маркетинг у фармації / В. В. Малий, Л. П. Дорохова, С. В. Жадько та ін.; за ред. В. В. Малого. – Х.: НФаУ. – 2015. – 474 с.</p> <p>13. Осовська, Г. В. Менеджмент організацій: підруч. для ВНЗ / Г. В. Осовська, Л. Ц. Масловська, О. А. Осовський. – К. : Кондор. – 2016. – 366 с.</p>
<p>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<p>1. Верховна Рада України. Законодавство України: http://zakon.rada.gov.ua</p> <p>2. Державний експертний центр МОЗ України: http://www.dec.gov.ua</p> <p>3. Держлікінспекція України: http://www.diklz.gov.ua</p> <p>4. Журнал «Маркетинг в Україні»: http://uam.in.ua/rus/projects/marketing-in-ua</p> <p>5. Журнал «Маркетинг і менеджмент інновацій»: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua</p> <p>6. Журнал «Соціальна фармація в охороні здоров'я»: http://www.sphhcsj.niph.edu.ua</p> <p>7. Журнал «Управління, економіка та забезпечення якості в фармації»: http://www.niph.edu.ua/upravlinnya-ekonomika-ta-zabezpechennya-yakosti-v-farmacii</p> <p>8. МОЗ України : http://www.moz.gov.ua</p> <p>9. Офіційне Інтернет-представництво Президента України: http://www.president.gov.ua</p> <p>10. Сайт ВООЗ: http://www.who.int.</p> <p>11. Сайт дистанційного навчання: http://www.pharmel.kharkiv.edu</p> <p>12. Сайт Всеукраїнського фармацевтичного інформаційного центру: http://www.pharm-info.com.</p> <p>13. Українська асоціація маркетингу: http://uam.in.ua</p> <p>14. Урядовий кур'єр: http://uamedia.visti.net/uk</p> <p>15. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України: http://www.kmu.gov.ua</p> <p>16. Фармацевтичний бізнес портал фарманет: http://pharma.net.ua</p> <p>17. Щотижневик Аптека: http://www.apteka.ua.</p> <p>18. Експерт: http://www.expert.ua</p> <p>19. ISO/TC 212 – Clinical laboratory testing and in vitro diagnostic test</p>

	<i>systems</i> http://www.iso.org/iso/home/store/catalogue_tc/catalogue_tc_browse.htm?commid=54916 .
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=977

18. Матеріально-технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: наявність персонального комп'ютера/ ноутбука/планшета/смартфона із доступом в Інтернет та встановленим ZOOM пристроєм, проектор Google Workspace for Education Standard, Microsoft Office, Microsoft Office Visio, віртуальне навчальне середовище MOODLE.